

“Com descrius una simfonia? Aquest era el repte”

Albert Villaró (1964), andorrà nascut a la Seu d'Urgell, publica a Columna la novel·la *La primera pràctica*. Consta de dues històries que s'alternen en un mateix espai dels Pirineus: l'una situada al 1642 i l'altra a l'època contemporània. És autor, entre més, de la novel·la *Obaga* (2003).

—Quina va ser la primera idea que vàreu tenir de la novel·la?

—La primera idea sorgeix d'una anotació d'un dietari del segle XVII que explica que el 1642 un capellà guitarrista, assegut en un balcó, va caure, just al davant de la casa on vivia jo a la Seu. Volia fer alguna cosa on aparegués el capellà guitarrista i, fent tombs per aquí, per allà, vaig triar una estructura doble, on hi ha elements del passat que ressonen en el present, i al revés.

—Construint-se com una bola de neu o fent abans un dibuix detallat de la trama de cada època?

—Penso que és més la bola de neu. Quan vaig començar no veia ben clar cap on aniria i de mica en mica es va anar fent. Sempre ho faig de la mateixa manera, tenint un inici clar però sense una trajectòria prou definida. Al dietari es parla també dels funerals de Richelieu, que es van fer a la catedral de la Seu en una de les ocasions que els tropes franceses havien ocupat la ciutat. També ho incorporo. Després ja no agafo res més.

—Què havien de tenir en comú totes dues parts?

—La part moderna i la contemporània comparteixen un escenari, Lagrau, evocació una mica lliure de la Seu, i també la música, en concret dos rèquiems, un de més antic i un de modern, del 1642, que també interpel·la la narració contemporània, però en un context diferent. Un té un conflicte al darrere i quan es toca al segle XX és més un estímul sensorial, sense saber les circumstàncies que van envoltar el primer rèquiem. Al XVII, el rèquiem genera tot un seguit de reaccions i conflictes.

—Per què el nom de *Lagrau*?

—No vull que la realitat històrica sigui una cotilla, sinó una excusa. De fet, no l'he pensat com una novel·la històrica perquè penso que no ho és.

—Però sense que el segle XVII fos una cotilla, tampoc no podíeu caure en anacronismes, no?

Albert Villaró publica la novel·la *La primera pràctica*, a Columna.

—És clar. És un escenari i intento que sigui creïble, coherent. Vull destacar el diàleg entre totes dues èpoques.

—Molt contrastades o poc?

—És un diàleg contrastat. Hi ha elements presents a tots dos moments, però cadascun té la seva intensitat. El del XVII és potser més violent i el del XX, més sensorial.

—La música hi té un paper simbòlic?

—Més que simbòlic, és molt central. La novel·la gira al voltant de la música, cosa que és un risc, perquè és difícil d'escriure al voltant de la música. Vaig anar de jove a un curs de música antiga i va ser molt estimulant. Ens ho vam passar de meravella. L'ambient d'aquells dies es descriu a la part contemporània. Al segle XVII la música és més lligada a la litúrgia, a la cerimònia, i això ofega una mica els personatges, tot i tractar-se de la mateixa música.

—És difícil d'escriure al voltant de la música, per encaixar-la en una trama o trobar-hi el sentit?

—La dificultat consisteix a intentar descriure amb paraules una sensació que és auditiva. Com descrius una simfonia? Aquest es el repte.

—Vàreu escriure la novel·la amb l'ordre que es llegeix?

—No. Primer la part contemporània i després vaig ajustar-hi l'antiga. Com el contrapunt, en música: has de tenir primer la línia melòdica acabada per buscar el contrapunt.

—Lagrau és només la Seu o té coses de més ciutats?

—Té molt de la Seu, però també participa de viles similars, capitals de comarca amb bisbe, fonamentalment. Són ciutats petites amb un aire especial, barreja de solemnitat i familiaritat, on pots veure el bisbe pels horts, per exemple, i on la catedral és omnipresent.

—Per què us ha interessat de parlar de la guerra?

—Per indicar com en un lloc de frontera la gent s'acostuma a la situació d'invasió. A la gent de la Seu tant li feia que hi hagués francesos com castellans.

—A més, abans de Napoleó els francesos no encomanaven cap ideologia sobre la qual calgués prendre'n partit.

—No, era només una mostra de poder i ambició territorial.

Lluís Bonada